

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 410/2012-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. augusta 2012 predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B., vedené pod sp. zn. Rvp 10200/2012, sp. zn. Rvp 10202/2012 a sp. zn. Rvp 10203/2012, zastúpenej advokátom doc. JUDr. B. F., PhD., A., s. r. o., B., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj namietaného porušenia čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 14 CoE 165/2012-66 z 28. mája 2012 v spojení s postupom a uznesením Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 1 Er 750/2005-37 z 12. decembra 2011, postupom a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16 CoE 124/2012-60 z 2. mája 2012 v spojení s postupom a uznesením Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 1 Er 162/2005-32 zo 14. decembra 2011 a postupom a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 15 CoE 79/2012-54 z 10. mája 2012 v spojení s uznesením Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 1 Er 727/2004-25 z 8. decembra 2011 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., vedené pod sp. zn. Rvp 10200/2012, sp. zn. Rvp 10202/2012 a sp. zn. Rvp 10203/2012 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 10200/2012.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

2. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 2. júla 2012 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorými namieta porušenie svojich práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), ako aj namietaného porušenia čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru postupom a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 14 CoE 165/2012-66 z 28. mája 2012 v spojení s postupom a uznesením Okresného súdu Rimavská Sobota (ďalej len „okresný súd“) č. k. 1 Er 750/2005-37 z 12. decembra 2011, krajského súdu č. k. 16 CoE 124/2012-60 z 2. mája 2012 v spojení s postupom a uznesením okresného súdu č. k. 1 Er 162/2005-32 zo 14. decembra 2011 a postupom a uznesením krajského súdu č. k. 15 CoE 79/2012-54 z 10. mája 2012 (ďalej spolu aj „napadnuté rozhodnutia krajského súdu“) v spojení s postupom a uznesením okresného súdu č. k. 1 Er 727/2004-25 z 8. decembra 2011 (ďalej spolu aj „napadnuté rozhodnutia okresného súdu“).

2. Zo sťažností vyplýva, že sťažovateľka sa v rámci svojej podnikateľskej činnosti zaoberá inter alia poskytovaním úverov z vlastných zdrojov. Sťažovateľka poskytla na základe zmlúv o úvere uzavretých s dlžníkmi úvery, ktoré boli títo povinní vrátiť podľa podmienok dojednaných v úverových zmluvách. Na zabezpečenie úverov bolo účastníkmi zmluvného vzťahu priamo v zmluve dohodnuté, že v prípade, ak dlžník neplní svoje povinnosti, je možné okrem iného podpísať notársku zápisnicu o uznaní dlhu, ktorá má povahu exekučného titulu. Tieto zápisnice boli exekučným titulom na vykonanie exekúcie. Súdnym exekútor na základe poverení udelených okresným súdom začal nútený výkon

rozhodnutí, t. j. exekúciu. V priebehu exekučného konania okresný súd svojím rozhodnutím č. k. 1 Er 750/2005-37 z 12. decembra 2011 vyhlásil exekúciu za neprípustnú a zastavil ju. Obdobne postupoval okresný súd aj v konaní sp. zn. 1 Er 162/2005, 1 Er 727/2004. Krajský súd na odvolania sťažovateľky svojimi napadnutými rozhodnutiami potvrdil okresným súdom vydané prvostupňové rozhodnutia ako vecne správne.

3. Sťažovateľka v predostretej argumentácii atakovala právne závery v rozhodovacej činnosti okresného a krajského súdu, ktorým vytkla ich nesprávnosť z hľadiska právneho posúdenia relevantných hmotnoprávných ustanovení príslušných právnych predpisov na predmetnú právnu vec sa vzťahujúcich, keď okresný súd a krajský súd „... *svoje rozhodnutie formuloval na základe nesprávneho právneho posúdenia a s použitím chybných aplikácie a interpretácie...*“, za súbežného porušenia viacerých procesných pravidiel spočívajúcich v tom, že „... *a) rozhodol nad rámec zverenej právomoci; b) svojím postupom odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom; c) nedostatočne zistil skutkový stav, pretože nevykonan náležité dokazovanie...*“. Sťažovateľka zároveň poskytla ústavnému súdu na zváženie vlastnú interpretáciu právnych predpisov vzťahujúcich sa na jej právnu vec, keď uviedla, že „*Základnou vlastnosťou notárskej listiny je jej vierohodnosť. Notár poskytuje účastníkovi garanciu, že jej obsah sa nebude dodatočne meniť. Všeobecný súd nedisponuje právomocou (takúto právomoc nemožno vyvodiť zo žiadneho právneho predpisu) umožňujúcou mu zasahovať do tejto garancie ovplyvňovaním výkonu práva vyplývajúceho z obsahu notárskej listiny... Súdna prax je jednotná v názore, že už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie sa exekučný súd okrem iného zaoberá tým, či k návrhu na vykonanie exekúcie bol pripojený exekučný titul opatrený potvrdením o jeho vykonateľnosti, či rozhodnutie uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie a či rozhodnutie (iný titul) je z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisov vykonateľné tak po stránke formálnej... ako aj materiálnej... V rámci tohto skúmania nie je exekučný súd oprávnený posudzovať vecnú správnosť... notárskej listiny, ktorá je exekučným titulom. Exekučný súd nedisponuje právomocou rušiť či meniť obsah notárskej listiny, ktorá je exekučným titulom.*“.

4. V nadväznosti na uvedené sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom vysloví porušenie jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu, ako aj porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru postupom a napadnutými rozhodnutiami okresného súdu a krajského súdu, zruší napadnuté rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu a veci vráti na ďalšie konanie a prizná jej primerané finančné zadosťučinenie, ako aj úhradu trov konania.

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Sťažovateľka namietala porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu, ako

aj porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru postupom a napadnutými rozhodnutiami okresného súdu a krajského súdu.

II.A

K spoločnému prerokovaniu vecí

8. Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“). V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa uňho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov. Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

9. S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 10200/2012, sp. zn. Rvp 10202/2012 a sp. zn. Rvp 10203/2012 a z tohto obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť uvedených sťažností a taktiež prihliadajúc na totožnosť v osobe sťažovateľky a okresného a krajského súdu, proti ktorému tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd uplatniac citované právne normy tak, ako to je uvedené v bode I výroku tohto uznesenia.

II.B

K namietanému porušeniu označených základných práv napadnutými uzneseniami okresného súdu

10. V čl. 127 ods. 1 ústavy je zakotvený princíp subsidiarity, podľa ktorého ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať sťažnosťami iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda automaticky nezakladá aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri

predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jej dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. m. m. I. ÚS 103/02, I. ÚS 6/04, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06). Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

11. Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

12. Pokiaľ ide o napadnuté rozhodnutia okresného súdu, ústavný súd vzhľadom na už uvedené poukazuje na skutočnosť, že proti týmto bolo možné podať odvolanie ako riadny opravný prostriedok (čo sťažovateľka aj využila), a preto sťažnosť v tejto časti bolo potrebné odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.C

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými rozhodnutiami krajského súdu

13. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne

neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, II. ÚS 172/2011).

14. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

15. Formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru. Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (obdobne napr. II. ÚS 71/97, IV. ÚS 195/07, III. ÚS 24/2010). Nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa Exekučného poriadku je podľa stabilnej judikatúry ústavného súdu (PL. ÚS 21/00, I. ÚS 5/00, II. ÚS 143/02, III. ÚS 60/04) súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

16. Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, III. ÚS 151/05). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia

zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy (I. ÚS 13/01, I. ÚS 120/04).

17. Ústavný súd v danom prípade považoval za významné vyriešiť zásadný problém sťažovateľky, a teda či krajský súd rozhodujúci v rámci exekučného konania o odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu, ktorým bola exekúcia zastavená a v prípade veci vedenej pod sp. zn. Rvp 10200/2012, sp. zn. Rvp 10202/2012 a sp. zn. Rvp 10203/2012 rozhodol o neprípustnosti exekúcie a o jej zastavení, mal právomoc skúmať prípustnosť exekúcie z hľadiska relevantnosti exekučného titulu, ktorým bola notárska zápisnica.

18. Z napadnutých rozhodnutí krajského súdu vyplýva jeho stotožnenie sa so závermi rozhodnutí okresného súdu, ktorý svoje rozhodnutie vo veci sp. zn. 14 CoE 165/2012 založil na týchto dôvodoch:

«Exekučným titulom v danej veci je Notárska zápisnica sp. zn. N 1140/2005, NZ 9724/2005 zo dňa 05. 03. 2005, spísaná JUDr. O. Ď., notárom so sídlom v Partizánskom. Podstatnou a z hľadiska posúdenia správnosti úvahy exekučného súdu relevantnou skutočnosťou je, že splnomocnenie, ktoré udelil povinný v zmluve o úvere, je koncipované široko a všeobecne. Povinný splnomocnil tretiu osobu, aby v jeho mene uznala záväzok, ktorého konkrétnu výšku nebolo možné predpokladať. Tým sa povinný vzdal svojho práva uznať alebo neuznať prípadný záväzok, ktorý vznikne či nevznikne v budúcnosti. Povinnému bolo už v tom čase, kedy ešte záväzok v zmysle určitého a konkrétneho dlhu neexistoval, odňaté právo namietat výšku „uznaného“ dlhu v čase uznania, pretože neistý záväzok v budúcnosti nie je dostatočne určitý a určiteľný, navyše nemožno ani predpokladať, či vôbec určité právne významné okolnosti (omeškanie dlžníka a v akom rozsahu) reálne v budúcnosti nastanú. Zástupca povinného navyše určil lehotu, dokedy má byť dlh zaplatený zjavne bez splnomocnenia povinným, navyše dlžníka tým zaviazal k povinnosti a k lehote, o ktorej nemohol mať dlžník vedomosť. Pretože splnomocnenie koncipované tak, ako je obsiahnuté v zmluve o úvere vytvára široký priestor pre konanie a právne úkony splnomocnenca, správne ho exekučný súd považoval za neplatné. Exekučný súd poukázal aj na rozpor záujmov povinného a „ním zvoleného“ zástupcu s poukazom na

ustanovenie § 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka, s čím sa odvolací súd takisto v plnom rozsahu stotožňuje. Ani argument o nezávislom postavení advokáta za daných konkrétnych okolností neobstojí. Už len samotná skutočnosť, že súdom je z vlastnej rozhodovacej činnosti známe, že konkrétny oprávnený – P. – vo všetkých zmluvách o úvere priamo v predtlačí mal už vopred zakomponované udelené plnomocenstvo dlžníka len tomuto jedinému konkrétnemu advokátovi, naznačuje určitú väzbu oprávneného a konkrétneho advokáta, čo spochybňuje predpoklad jeho nestrannosti a objektívnosti pri hájení záujmov dlžníka pri výkone právnych úkonov vyplývajúcich z udeleného plnomocenstva. Je potrebné v tejto súvislosti spomenúť i zásadnú skutočnosť, že povinného zmluvná voľnosť pri „zvolení“ si splnomocneného zástupcu bola zjavne obmedzená natolko, že pri možnej jedinej variante konkrétneho mena zástupcu vyplývajúcej a zakomponovanej priamo do predtlače už vopred pripravenej zmluvy o úvere, nemožno o jeho slobodnej vôli pri zvolení si zástupcu vôbec hovoriť. Odvolací súd ešte na dôvažok všetkých uvedených a vytýkaných vád „udeleného plnomocenstva“ konštatuje aj ďalšiu okolnosť, a to, že zmluvné zastúpenie je dvojstranný právny úkon, pričom je zrejmé, že dohoda o plnomocenstve medzi advokátom Mgr. T. K. a povinným nebola nikdy spísaná. Zmluva o úvere neobsahuje prehlásenie splnomocneného advokáta (ani len jeho podpis), že udelené plnomocenstvo prijíma. Dohoda o plnomocenstve ani nikdy súdu predložená nebola a preto sa odvolací súd domnieva, že ani nikdy medzi splnomocniteľom a splnomocnencom nebola spísaná. Už len všetky tieto skutočnosti, konštatované jednak v odvolaní napadnutom uznesení, ako aj konštatované odvolacím súdom, každá sama osebe by mala za následok vyslovenie absolútnej neplatnosti udeleného plnomocenstva.

Pokiaľ teda plnomocenstvo udelené platne nebolo, nemohli z neskorších právnych úkonov uskutočnených „splnomocneným zástupcom“ v mene splnomocniteľa nadobudnúť právne účinky pre osobu v mene ktorej „konal“. Ak teda z neplatne udeleného plnomocenstva nevyplynuli právne účinky vykonaného právneho úkonu v mene povinného, ani predložená notárska zápisnica nemôže byť exekučným titulom, na základe ktorého by oprávnenému voči povinnému vznikol nárok, ktorého vymoženia by sa mohol v rámci exekúcie domáhať.»

Krajský súd vo veci sp. zn. 16 CoE 124/2012 okrem iného uviedol: „*Po preskúmaní obsahu splnomocnenia zahrnutého do úverovej zmluvy dospel prvostupňový súd k záveru, že tento právny úkon je absolútne neplatný z dôvodu obsahovej neurčitosti (§ 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Z plnej moci nemožno zistiť konkrétny rozsah oprávnení, ktoré z nej zástupcovi vyplývajú (v akom rozsahu má konať v mene zastúpenej osoby) a následne posúdiť, či splnomocnenec konal v rámci udeleného splnomocnenia, a teda či práva a povinnosti z konania splnomocnenca vznikli splnomocniteľovi, prípadne či došlo k prekročeniu oprávnení vyplývajúcich zo splnomocnenia (§ 32 a § 33 Občianskeho zákonníka). Podľa § 574 ods. 2 Občianskeho zákonníka totiž dohoda, ktorou sa niekto vzdáva práv, ktoré môžu vzniknúť až v budúcnosti, je neplatná, t. j., ak v čase uzavretia zmluvy o úvere a o splnomocnení Mgr. T. K. neexistoval dlh a nebola známa ani jeho výška, v tom čase nemohol povinný realizovať svoje právo dlh uznať alebo nie, a taktiež nemohol splnomocniť Mgr. T. K. na takéto právo. Udelenú plnú moc súd navyše považoval za neplatnú aj z dôvodu existencie rozporu záujmov medzi splnomocnencom a splnomocniteľom (povinným) podľa § 39 Občianskeho zákonníka v spojení s § 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Už zo samotného zahrnutia textu splnomocnenia do úverovej zmluvy je zjavné, že oprávnený si týmto spôsobom hodlal relatívne jednoduchým spôsobom zabezpečiť exekučný titul pre prípad, že v budúcnosti vyvstane potreba jeho zaobstarania. Už samotné udelenie plnej moci, teda, odráža skôr záujmy oprávneného. Pri uzatváraní zmluvy povinný nemal možnosť voľby výberu zástupcu, nakoľko splnomocnenie tvoriace súčasť zmluvy o úvere obsahovalo vopred pripravenú predtlač textu splnomocnenia, vrátane označenia Mgr. K. ako splnomocnenca. Súd konštatoval, že je z jeho úradnej činnosti známe, že takýto obsah splnomocnenia tvoril štandardnú súčasť úverových zmlúv oprávneného, preto možno vylúčiť faktické väzby dlžníkov na osobu splnomocnenca, ktoré by im mohli dať záruku, že splnomocnenec bude konať výlučne v ich záujme. Týmto je spochybnený základný predpoklad pri udelení plnej moci, a to slobodná vôľa konajúcej osoby pri voľbe splnomocnenca. Súd tiež v dôvodoch svojho rozhodnutia poukázal aj na tú skutočnosť, že z jeho úradnej činnosti je taktiež známe, že Mgr. K. v minulosti zastupoval na súde priamo oprávneného v rade konaní (napr. v konaniach vedených pod sp. zn. 1Er/1734/2003 a 1Er/755/2003). Uvedené skutočnosti vo svojom súhrne poskytujú podklad pre vyslovenie záveru o tom, že samotné zahrnutie splnomocnenia do úverovej zmluvy, ako*

aj vymedzenie jej obsahu, predovšetkým osoby splnomocnenca, odzrkadľujú záujmy oprávneného, pričom zároveň z týchto dôvodov možno konštatovať rozpor záujmov medzi splnomocniteľom (povinným) a splnomocnencom. Vzhľadom na neplatnosť plnomocenstva notárska zápisnica nemôže spĺňať podmienky vykonateľného exekučného titulu, pretože bola spísaná neoprávnenou osobou, ergo, neobsahuje záväzok povinnej osoby a jej vyhlásenie o súhlase s vykonateľnosťou tejto notárskej zápisnice. Takýto záver zaujal Krajský súd v Banskej Bystrici ako odvolací súd aj v obdobnej veci vedenej pod sp. zn. 2Er 457/06 (15CoE/6/2011-32). Z uvedených dôvodov súd vyslovil exekúciu za neprípustnú a z dôvodu hospodárnosti ju zároveň aj zastavil (§ 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku).“

Krajský súd svoje rozhodnutie o zastavení exekučného konania vo veci sp. zn. 15 CoE 79/2012 založil v podstatnom na týchto dôvodoch: «Podľa § 58 ods. 2 Exekučného poriadku súd zastaví exekúciu aj bez návrhu. Súd tak môže urobiť v ktoromkoľvek štádiu exekučného konania, ak zistí dôvody, pre ktoré exekúciu nemožno ďalej vykonávať. Ust. § 57 ods. 1 písm. a) Exekučného poriadku, ako dôvod zastavenia exekúcie zahŕňa i prípad, kedy sa exekúcia nemala vôbec začať, keďže rozhodnutie nebolo vykonateľné a v čase rozhodovania o zastavení exekúcie stále vykonateľné nie je. Tomu zodpovedá aj situácia v danej veci. Ak okresný súd exekúciu zastavil s odkazom na ust. § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku, ktoré umožňuje súdu vyhlásiť exekúciu za neprípustnú a zastaviť „ak je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať“ je to bez vplyvu na vecnú správnosť výsledku rozhodnutia okresného súdu. (Pre aplikáciu ust. § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku je smerodajné, že pôjde o taký tzv. „iný dôvod“ – rozmanitý dôvod či dôvody, ktoré nepatria (nemožno podradiť) ani do jedného z ostatných dôvodov uvedených v § 57 ods. 1 písm. a), b), c), d), e), f) a h), i), j) Exekučného poriadku.)

Notárska zápisnica, ktorú Exekučný poriadok za exekučný titul považuje, je verejná listina, ktorá vznikla mimosúdnu cestou, ale jej formálne a obsahové náležitosti sú vymedzené zákonom. Formálne náležitosti notárskej zápisnice predpisuje zákon č. 323/1992 Z. z. o notároch a notárskej činnosti, ale notárska zápisnica musí obsahovať aj náležitosti predpísané § 41 ods. 2 písm. c) Exekučného poriadku, pretože len pri splnení oboch týchto podmienok ju možno považovať za formálne a materiálne vykonateľnú. Možno poukázať aj na náleží Ústavného súdu SR sp. zn. I US 5/2000 z 13. 07. 2000, v ktorom riešil i čiastkovú

otázku, čo musí spĺňať notárska zápisnica, aby bola spôsobilým exekučným titulom. Ústavný súd vyslovil, že „rozdiel medzi uznaním dlhu, resp. záväzku podľa hmotného práva, a notárskou zápisnicou obsahujúcou právny záväzok podľa § 41 ods. 2 Exekučného poriadku, teda podľa procesného práva je v dvoch náležitostiach. Predovšetkým nemôže ísť o jednoduchý písomný právny úkon, ale o písomný právny úkon v kvalifikovanej forme, teda vo forme notárskej zápisnice. Okrem toho notárska zápisnica musí obsahovať výslovný súhlas povinnej osoby s vykonateľnosťou právneho záväzku. Práve tento súhlas povinného s vykonateľnosťou notárskej zápisnice je jej najdôležitejšou náležitosťou ako exekučného titulu. Totiž až tento prejav vôle povinného robí z notárskej zápisnice verejnú listinu, ktorá je spôsobilá na nútený výkon povinností uvedenej v jej obsahu. Uvedeným prejavom vôle povinného sa teda završuje vznik exekučného titulu. Inými slovami, výlučne v dôsledku tohto právneho úkonu povinného, ktorý je vzhľadom na svoj cieľ a účel procesnej povahy, sa z notárskej zápisnice stáva exekučný titul, ktorému zákon priznáva rovnaké právne účinky aké priznáva vykonateľnému rozhodnutiu súdu.“

Notárska zápisnica N 5278/2003, Nz 115502/2003 bola spísaná dňa 06. 12. 2003 po tom, čo sa na notársky úrad dostavil Mgr. B. Ž., substitút povinným povereného advokáta Mgr. T. K., ktorý požiadal o spísanie notárskej zápisnice, a to osvedčenie o vyhlásení účastníka o uznaní právneho záväzku a súhlase s vykonateľnosťou podľa § 274 písm. e) O. s. p. a súhlase s exekúciou podľa § 41 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z.. (Pozn. KS: Podľa § 164 O. s. p. odvolací súd vyhodnotil ako zrejmu nesprávnosť – chybu v písaní, keď okresný súd v odôvodnení uznesenia nesprávne uviedol číslo zápisnice N 5278/2003, Nz 115502/2003). Povinný pri spísaní notárskej zápisnice, ktorá má byť exekučným titulom, prítomný nebol. Odvolací súd súhlasí s právnym názorom, že je možné dať sa pri tomto úkone (spísaní notárskej zápisnice ako exekučného titulu) zastúpiť splnomocneným zástupcom na základe § 31 Občianskeho zákonníka a platné plnomocenstvo by vyvolalo účinky zamýšľané ust. § 41 ods. 2 písm. c) Exekučného poriadku. Za správny považuje odvolací súd názor okresného súdu v otázke, že plnomocenstvo udelené povinným Mgr. T. K. v Zmluve o úvere č. 6260050 dňa 31. 07. 2003 neoprávňovalo Mgr. T. K. resp. jeho substitúta na spísanie notárskej zápisnice v znení ako bola spísaná. Okresný súd správne vyhodnotil, že takéto osobitné splnomocnenie na spísanie notárskej zápisnice ako exekučného titulu nie je platné, pretože z neho nie je možné zistiť konkrétny rozsah

oprávnení, ktoré z neho zástupcovi vyplývajú (v akom rozsahu má konať v mene zastúpenej osoby) a následne posúdiť, či konal splnomocnenec v mene splnomocniteľa v medziach oprávnenia zastupovať, či tým vznikli práva a povinnosti priamo splnomocniteľovi alebo či splnomocnenec prekročil svoje oprávnenie vyplývajúce z plnomocenstva a či na základe takéhoto úkonu mohli vzniknúť práva a povinnosti zastúpenému (§§ 32 a 33 Občianskeho zákonníka). Zákomom zamýšľané právne účinky môže vyvolať len platne udelená plná moc. Ak plná moc nie je platná, nesplňa notárska zápisnica formálne a materiálne podmienky vykonateľného exekučného titulu, pretože bola spísaná neoprávnenou osobou a potom neobsahuje záväzok povinnej osoby a jej vyhlásenie o súhlase s vykonateľnosťou tejto notárskej zápisnice.

Zistený nedostatok týkajúci sa plnej moci (že zmluva uzavretá medzi povinným a Mgr. T. K. podľa § 31 je absolútne neplatná) je postačujúci pre jednoznačný záver súdu, že predmetná notárska zápisnica nemôže byť a nie je spôsobilým exekučným titulom.»

19. Ústavný súd preskúmal výklad krajského súdu a jeho úvahy vo vzťahu k notárskej zápisnici, ktorá bola následne exekučným titulom slúžiacim ako právny podklad na začatie exekučného konania voči dlžníkovi, a správne ju vyhodnotil, že nie je spôsobilým exekučným titulom.

20. Krajský súd v rozsahu svojej prieskumnej právomoci odvolacieho súdu preskúmal v rozsahu sťažovateľkou uplatnených odvolacích dôvodov napadnuté rozhodnutia okresného súdu, s ktorými sa v plnom rozsahu stotožnil, a tiež konštatoval, že exekučný súd má právo preskúmať súlad exekučného titulu so zákonom nielen v štádiu konania pred udelením poverenia exekútorovi na vykonanie exekúcie, ale kedykoľvek v priebehu exekučného konania, a to na návrh účastníka konania, ako aj bez tohto návrhu.

21. Záver krajského súdu o oprávnení okresného súdu preskúmať súlad exekučného titulu so zákonom v ktoromkoľvek štádiu exekučného konania, a nielen pred vydaním poverenia, plne korešponduje so zámerom zákonodarcu vyjadreným aj v iných ustanoveniach Exekučného poriadku, a nielen v § 44 ods. 2 Exekučného poriadku. Z ustanovenia § 57 ods. 1 Exekučného poriadku napr. vyplýva viacero dôvodov, kvôli

ktorým exekučný súd už začaté exekučné konanie zastaví, pričom viaceré z týchto dôvodov závisia práve od preskúmania exekučného titulu. Už začaté exekučné konanie tak exekučný súd obligatórne zastaví, napr. v prípade, ak zistí, že exekučné konanie sa začalo bez toho, aby sa exekučný titul stal vykonateľným [§ 57 ods. 1 písm. a) Exekučného poriadku], alebo v prípade, ak v už začatom exekučnom konaní zistí, že rozhodnutie, ktoré je podkladom na vykonanie exekúcie, bolo po začatí exekúcie zrušené alebo sa stalo neúčinným [§ 57 ods. 1 písm. b) Exekučného poriadku], alebo ak v prebiehajúcim exekučnom konaní zistí, že právo priznané exekučným titulom dodatočne zaniklo [§ 57 ods. 1 písm. f) Exekučného poriadku], alebo ak už začatú exekúciu súd vyhlásil za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať [§ 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku].

22. Z uvedeného vyplýva, že okresný súd je nielen oprávnený, ale aj povinný skúmať zákonnosť exekučného titulu v ktoromkoľvek štádiu už začatého exekučného konania, a nielen v súvislosti s vydaním poverenia na vykonanie exekúcie, a to napr. aj pre účely zistenia existencie dôvodu, pre ktorý by bolo potrebné už začaté exekučné konanie zastaviť.

23. Ústavný súd v nadväznosti na uvedené poukazuje aj na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ktorý v rozsudku sp. zn. 3 Cdo/164/1996 z 27. januára 2007 publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 58/1997 uviedol, že *„súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Ak bude exekúcia podľa titulu, ktorý tieto požiadavky nespĺňa, aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená.“*

24. S prihliadnutím na postavenie ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a na odôvodnenie napadnutých rozhodnutí krajského súdu (aj v spojení s odôvodnením napadnutých rozhodnutí okresného súdu, pozn.) a tiež s poukazom na to, že obsahom práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť v tejto

časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

II.D

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutými rozhodnutiami krajského súdu

25. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická osoba alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva. Toto ustanovenie však nebráni právu štátu prijímať zákony, ktoré považuje za nevyhnutné, aby upravil užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom alebo zabezpečil platenie daní alebo iných poplatkov alebo pokút.

26. Ústavný súd po preskúmaní napadnutého postupu a rozhodnutí krajského súdu a okresného súdu (v nadväznosti na potvrdené závery rozhodnutí okresného súdu krajským súdom v odvolacom konaní, pozn.) dospel k záveru, že z ich odôvodnení nemožno vyvodiť nič, čo by signalizovalo, že by mohlo dôjsť k neprípustnému zásahu do základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a do práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, keďže všeobecné súdy v posudzovanom prípade ústavne konformným spôsobom interpretovali a aplikovali príslušné právne normy (v danom prípade ustanovenia Exekučného poriadku).

27. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že medzi namietaným postupom a rozhodnutiami krajského súdu (tak aj rozhodnutí okresného súdu vzhľadom na ich potvrdenie krajským súdom v odvolacom konaní, pozn.) a základným právom podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a právom podľa čl. 1 dodatkového protokolu neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by zakladala možnosť vysloviť porušenie týchto práv po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, v dôsledku čoho pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky aj

v tejto jej časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.E

K namietanému porušeniu čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru uznesením napadnutými rozhodnutiami krajského súdu

28. Podľa čl. 12 ods. 2 ústavy základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo k etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvýhodňovať alebo znevýhodňovať. Podľa čl. 14 dohovoru užívanie práv a slobôd priznaných dohovorom musí byť zabezpečené bez diskriminácie založenej na akomkoľvek dôvode, ako je pohlavie, rasa, farba pleti, jazyk, náboženstvo, politické alebo iné zmýšľanie, národnostný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine, majetok, rod alebo iné postavenie.

29. Ustanovenie čl. 12 ods. 2 ústavy má charakter ústavného princípu, ktorý sú povinné rešpektovať všetky orgány verejnej moci pri výklade a uplatňovaní ústavy. Tieto ustanovenia ústavy sú vždy implicitnou súčasťou rozhodovania ústavného súdu, t. j. aj jeho rozhodovania o porušovaní základných práv a slobôd garantovaných ústavou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a preto ak neboli porušené základné práva a slobody sťažovateľa, nie je potrebné deklarovať ani porušenie týchto ustanovení ústavy (IV. ÚS 119/07).

30. Ústavný súd aj vo vzťahu k čl. 14 dohovoru poukazuje na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, z ktorej vyplýva, že uvedený článok iba dopĺňa ostatné hmotnoprávne ustanovenia dohovoru a jeho protokolov. Tento článok však nemá vlastnú nezávislú existenciu, ale je účinný len vo vzťahu k právam a slobodám, ktoré sú zaručené ustanoveniami dohovoru (IV. ÚS 47/05).

31. Porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy a porušenie zákazu diskriminácie zaručeného v čl. 14 dohovoru odôvodňovala sťažovateľka tým, že mala v konaní pred všeobecným súdom výrazne nevýhodné postavenie a bolo s ňou zaobchádzané odlišne, súdy konali bez jej vedomia a pod. Z uvedeného vyplýva, že porušenie označených článkov ústavy a dohovoru sťažovateľka spája s porušením svojho základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) a práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru), ktorého porušenie však ústavný súd v postupe a rozhodnutí krajského súdu nezistil, a preto nemohol konštatovať ani porušenie zákazu diskriminácie zaručeného čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru, a to z dôvodu absencie akejkoľvek spojitosti (príčinnej súvislosti) medzi namietaným porušením označených článkov ústavy a dohovoru a namietaným postupom a rozhodnutím krajského súdu. Z tohto dôvodu je sťažnosť sťažovateľky aj v tejto jej ostatnej časti zjavne neopodstatnená (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

32. Pretože sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd o ďalších návrhoch sťažovateľky uplatnených v sťažnosti nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. augusta 2012